

Posudek na diplomovou práci

Posudek vedoucího diplomové práce

Teorie deficitů kognitivních funkcí v kontextu specifických poruch učení,

kteřou předkládá Bc. Kristina Bortlíková

Specifické poruchy učení (dále SPU) jsou tradičně charakterizovány z hlediska svých symptomů na úrovni neuropsychologické, kognitivní a behaviorální. Výčet základních projevů SPU je zmíněn ve značném množství odborných publikací, zpravidla se stále opakuje tentýž seznam deficitů. Autorka se proto podívala na SPU ze zcela jiného úhlu pohledu, prostřednictvím teorie deficitů kognitivních funkcí, jejímž autorem je R. Feuerstein. Pro tyto účely využila diagnostická data jedinců s diagnostikovanými SPU, kteří byli vyšetřeni jak tradičními diagnostickými metodami, tak za užití postupů tzv. dynamického vyšetření. Zdroje informací z dvou různých přístupů k diagnostice umožnily uvažovat o SPU odlišně, v kontextu způsobů zpracování informací, jež využívají jedinci se SPU, a současně s přímým dopadem do terapeutické praxe, která se může zaměřit na minimalizaci popsanych deficitů.

V teoretické části práci autorka nejprve hovoří o hlavním tématu práce, tedy teorii deficitů kognitivních funkcí, jak je pojata ve Feuersteinově přístupu. Velmi oceňuji pečlivé a přehledné zpracování zmíněného konceptu. Za pozornost stojí především shrnující tabulky, jež popisují, jak vypadají příslušné kognitivní funkce, když jsou rozvinuté i deficitní, a jaký dopad mají obtíže na proces učení i do každodenního života. Druhá kapitola nabízí výčet intervenčních postupů, které se na deficity kognitivních funkcí zaměřují. Jde především o zahraniční modely, což je velmi zajímavou inspirací pro naše prostředí. Třetí kapitola stručně shrnuje nejdůležitější a z hlediska tématu práce relevantní informace o SPU. Nakonec čtvrtá kapitola porovnává statické a dynamické vyšetření. Teoretické část je psána velmi čtivě. Autorka v ní rozhodně prokázala, že se v tématu orientuje, nastudovala množství relevantních odborných titulů a získané informace umí kriticky zvažovat, analyzovat, porovnávat i zobecňovat. Text není prostým kompilátem nastudovaných údajů, ale svědčí o autorčině kritickém myšlení a znalostech z psychologie.

Empirická část vznikla na základě rozboru diagnostických dat dvaceti osmi klientů DYS-centra Praha z. ú., jimž byly diagnostikovány SPU a současně prošli minimálně dvěma komplexními vyšetřeními, z nichž jedno bylo tradiční, druhé bylo realizováno v souladu s principy dynamické diagnostiky. Autorka pro zpracování informací zvolila metodu deskriptivní mnohonásobné případové studie. Veškerá získaná data velmi pečlivě, přehledně a logicky analyzovala a zpracovala. Vše pojímala v souladu se zvolenou teorií deficitů kognitivních funkcí. Cíl práce byl plně v souladu s realizací výzkumného záměru i prezentovanými výsledky. Výsledky přinesly nesmírně zajímavá zjištění, která doplňují téma SPU o nový úhel pohledu a současně dokládají relevanci užití dynamické diagnostiky při práci s klienty s těmito diagnózami. Jejím prostřednictvím lze získat údaje, které vedou k přímé intervenční a terapeutické práci.

Práce je ukončená přiměřeně obsáhlou diskusí. Je psána svižným a čtivým stylem, přitom vůbec neztrácí na odbornosti. Autorka zjevně realizaci výzkumu důsledně promýšlela, nastudovala množství odborné literatury před samotným sběrem dat. V průběhu celého zpracování diplomové práce vědě-

la, jak a proč postupuje. Získané výsledky by bezpochyby bylo vhodné publikovat či jinak zprostředkovat odborné veřejnosti.

Na závěr otázky: Jak by bylo možné podobnou výzkumnou studii realizovat s využitím srovnávací skupiny - měla by autorka nějaké návrhy? Jaké dopady do praxe přináší data získaná v diplomové práci?

Bc. Kristina Bortlíková předložila práci, která splňuje požadavky kladené na diplomové práce. Doporučuji, aby se stala předmětem obhajoby na katedře psychologie FF UK v Praze.

Doporučené hodnocení: výborně

Praha 28. 8. 2017

PhDr. Lenka Krejčová, Ph.D.